

ЗАМАН

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАВКАЗСКО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Ю.А.Коковну Устазны кюню бла АЛГЫЫШЛАУ

Хурметли Къабарты-Малкъарны билим берiuоюнде урунганла! Таза жорекден сизни Устазны кюню бла алгышлаймай!
Бу бойрам бизни кыралда жылдан-жылга педагоглары айныуга эм алга барууга бурулган ишлерине улуу хурметни ышанарча белгиленеди. Сиз тамбла Къабарты-Малкъарны эм сайлай Россияны кадарын кутурорык окуулу, инет жаны бла окулу жаш тeлiоно ёсюрeвe. Бeлoгoннo жашчыкыла бла кызчыкыла жeлoлдe сизни жуерли башчылыгыгыз бла юбрeналлыкыдыла жагчы билимни эм шeдoгoлoгo технологияны маганалы хойирланаргыз. Бет жарыкылы ишелгенгиз, халаллыгыгыз, борунугузга кертчиллигиз очюн сизге ыразылыгымы билдиремей!

Педагог усталыкны мурдору чыгармачылыкды. Сизни квалификациягызга, ишигизге улуу кeллoкoлoк этмeгeннeгизгe, кeз кырамыгызын кeлтигeннe кeрe болуукду жаш тeлiоно мурдору кыйматларыны системасы. Бююклюкдe устаз жeлoлдe профессионал жаны бла окуу

Байрамга аталган материалла 2-чи, 4-чo бeтлeдe басмаланадыла.

уулуугуз, жагы амаланы эм методикалыны билгени бла чеклени кыломлай, жамоатда бoлa турган тeрeн тюрлөнмeннeн да аныларга, сезере керекди.

Сизге саулык, ишигизде учуулуук, насип эм монгулк тежейиб. Окуучуларыгыз дайым да хорламлары, жетишимлери бла кыуанчланаргыл турсунал!

Алгышлау

Владимир Васильев – кыралына керти кyuллуку этиуню юлгюсю

«Россияны Президентин Владимир Путинни Указыны тийишлиликде Дагъыстан Республиканы башчысыны кyuллугуун болжаллы халда **Владимир Абдуалиевич Васильев** толтурулганды. Ол бу кyuллукуда кeн жылланы регионны жетишимли башчылык эти турганы аны тийиууна улуу кыйын салган Рамзан Гаджимуратович Абдулатиповну алшындирганды. Аны сынауу эм билими мындан арысында да изленгенлей турукларыно ишексизме.

Владимир Васильевни битеу ишчи эм политика жоллары кесини кыралына керти кyuллуку этиуню юлгюсюдoлe. Ол право эм миллетле аралы келишуулук жаны бла бийик билимлиги, интеллигентлиги, низа-

мы, адеплилиги, ишине бериле билуоу бла айырмалды. Россия Федерацияны ич ишле органларында бирге ишлеген жылларыбызда кыйын болумлада жууапалыккыны кесине ала билгенди. Кыргыз Думода да Владимир Абдуалиевични иши тюз олай профессионал халда кyuлралганды, ол анда бек улуу эм сeзю барган «Единая Россия» фракцияга башчылык этгенди.

Жетишимле, монгулк, Дагъыстанны халкларыно бла Ата журтубузну игиликтерине деп салган муратлага жетиу», - деп айтылды КъМР-ни башчысы **Юрий Коков** Instagram страницасында алгышлуоуду.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Приёмга алыу

Жарсыланы бир неччасы ауур саусузлага багыу бла байламлы болгандыла

Тонене Правительствоу Юиюнде **Юрий Коков** энчи соруулары болган гражданданы приёмга алганды. Республиканы таматасындан Нальчик, Бахсан, Прохладна шахар округлада, Терк районда жашагана болушук изленгенде.

Къаралган проблемала кыралны алчы медицина ара-

ларыны биринде жатхан ауур ауруган кызга болжалга салмаганлай себеплик этиу, кeн сабийли юйорлеге биле-клик тапдыруу, тозуруган юйеде ремонт бардыруу бла байламлы болгандыла. Аладан бир кыууму алайда окууна тамамланганды, профиль министерстволарга бла ведомстволарга кыошак

халда тинтирге, тийишли вопросларга эс бурургга бюурулганды.

Быйылны алландан бери регионну Башчысында приёмда Къабарты-Малкъарда

жашаган 184 адам болганды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Къабарты-Малкъар Республиканы кырал саугалары бла саугалауно юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Къабарты-Малкъар Республиканы билим берiu системасында кeп жылланы бет жарыккы урунгалары. Бeлoп кeлгeн тeлiоно кeрeтeгe бeл окутууга улуу кыйын салганлары ючюн сыйлы ата атарга:

«Къабарты-Малкъар Республиканы билим берiuоно сыйлы кyuллукучу» **АЮБОВА Фатимат Абубекеровна** – «Бахсан шахарны 2-чи номерли прогимназиясы» битеулю билим берген муниципал казна учреждениы директоруна

КАРАМИЗОВ Хасан Музарифович – Чегем муниципал районну «Экинчи Чегем эли» 3-чo номерли орта билим берген школы» битеулю билим берген муниципал казна учреждениысыны директоруна

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы

Нальчик шахар, 2017 жылда 4 октябрьде, №131-УГ

директоруна

«Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы устазы»

АРАБАДЖИ Светлана Романовна – Прохладна муниципал районну «Пролетарское эли битеулю билим берген С.П. Восканов атлы орта школы» битеулю билим берген муниципал казна учреждениысы орт тиден бла адабиятдан устазына

ЮСЮПЛАНЫ Зухра Хаджи-Османовна – Элбрус муниципал районну Огъарде Бахсан элини «Битеулю билим берген орта школы» битеулю билим берген муниципал учреждениысыны малкъар тиден бла адабиятдан устазына.

Ю. КОКОВ

Бир-бирлени тилеклери алайда окууна тамамлангандыла

КъМР-ни Парламентини башчысы **Татьяна Егорова** «Единая Россия» политика партианы таматасыны жамауат приёмнынде республиканы инсанлары бла тобиеш, аланы тилеклере бла сорууларына тынгылаганды.

Келгенле асламында жашуу журт бла жалчытгуну, ЖКХ-ны иши бла байламлы проблемаланы кeтюрoгeнди. Битеу тилеклере, тарыгуула, соруула, законла жууалпа бергендиле, законла анылатылгандыла.

Бир-бир вопрослары на приёмну кезиунде окууна тамамларга онг болганды. Алай тeрeн тинтирге керекли проблемаланы толтурууну спикер кесини контролюна алганды.

КъМР-ни Парламентини депутатлары айыруучула бла ише энчи магыана бередила. «КъМР-ни Парламентини депутатлары статусуну юсюнден» республикалы законга эмда КъМР-ни Парламентини ишини Болумуна тийишлиликде, парламентарийле айыруучула бла дайым да тобиешдиле, ол санда «Единая Россия» политика партианы башчысы Дмитрий Медведевни жамауат приёмныинде да. Хар байрым кюн а аллай жыйылуу муниципалитетде боладыла.

Инсанланы приёмга алыуно графиги уа КъМР-ни Парламентини официалный сайтында басмаланыды (www.parlament-kbr.ru).

Люба БАТЫРОВА.

Тюбев

Манаслу тауга да ёрлегенди

КъМР-ден беллиги альпинист, республиканы Жамауат палатасыны члени, «Нальчик клубу» башчысы Карина Мезова Непалны шимал жанында тауга ёрлегенди эм аны башында Къабарты-Малкъарны байрагын орнатханды. Манаслу, анга башхача Кутанг да дейдиле, дуняны эм бийик тауларыны араларында сегизчи жердеди. Аны бийиклиги 8156 метрди.

Тауну башына Карина 29 сентябрьде «7 вершин» клубу экспедициясыны кыуумунда чыкыганды. Тонене уа анга Нальчикде Абозия майданда кыууанчылы халда палатаны

членлери, спорт министр Асланбек Хуштов, «Адыга Хасар» организацианы башчысы Мурмед Хафиц, жамауат иччиле, жуук-ахлулары тобегендиле.

Альпинист кызыны бу жетишими бла алгышлай, Асланбек Хуштов ыспас этгени билдиргенди эм кыалган сегизминглик онеки тауга да ёрлерин тежегенди. Мухамед Хафиц да, анга алгыш эте, Исхак Машбашны 20-томлугун саугыалаганды.

Карина Мезова, Манаслу Элбруска ушак эки башлы болганын айта, ол эм ариу таудан бири болганын, чертагенди. Ол билдиргенича, ала-

хауа тюзелирин бир кесекни сакылап, ёрлеуно алай башлагандыла.

Анда къар юзюлюрюне да кыоркыуу улуу болуучуду, кеси да кыйынлыгыны бла 5-чи кыуумдагы таулары санына киреди. Экспедициябызда болганла барыбызда ары биринчи керемине эдик.

Аны ючюн жолда неге тюрбергигиз, ёрлеу кыалай ётериги белгисиз эди. Курт юзюлюр деп жарсы эдик да, насипка, жел улуу болуп, ол кыоркыууну кетерген эди, - дегенди. Тобешу миллет тепсеуде, суратка тошуоу бла бошалганды.

КУЛЬПАЛАНЫ Зульфия.

Саугалау

Метеорология жаны бла жетишимлери ючюн

Россия Федерацияны Президентини 2017 жылда 10 сентябрьде №146 Указына тийишлиликде метеорология жаны бла жетишимлери эмда кeп жылланы бет жарыккы

урунганны ючюн **Байсалы Хасанни жашы Хеджи-Муратов** «Бийик тау геофизика институту» федерал кырал бюджет учреждениы гидрометеорология процес-

слени тюрлендируу мадарла лабораториясы таматасыны «Россия Федерацияны сыйлы метеоролог» деген сыйлы атны атарга.

Жетишим

Тёрт айга - эки сегизминглик

Бу кюнледе халкыла аралы классы кыууаруучу, Элбрус излеу-кыууаруу отряды кyuллукучу Аккелпаны Азнауру Гималайда орналган Манаслу (8156 метр) таудан кыайтханды. Нальчикни аэропортунда анга КъМР-ни спорт министри Асланбек Хуштов, КъМР-ни Альпинист тауга ёрлеу эм спорт туризм Федерациясыны таматасы Елмезланы Абду-Халим, РФ-ни МЧС-сини КъМР-де Баш управлениыны, Чегем районну администрациясыны келечилери эм башхала тобегендиле.

Азнауру бу жолгу тауга 34 сагатны ичинде кeтюрoгeнди. Ол айтханга кeрe, хар сегизминглики да кесини энчи кезиуу болады анга минерча.

Эверестге, сeз ючюн, май айда энчи жылны ичинде кeтюрoлoр онг барды. Манаслуга уа - сентябрьде бла октябрьде. Биз 20

сентябрьде, онг болганлай, жолга чыкыганды. Ансы андан сора бир неча кюнню аз да амал болмай турганды Манаслуга ёрлерге, - деп билдиргенди журналистлеге Аккай.

Бу жолгу жолуочулугуну кезиунде Азнауру биргесине байракыла да элген эди. Ала-

ны хар бири бла ол суратка да тюзгенди. Аэропортдан анга тюзгенле Чегем ауузна тебеген эдиле. Анда жерлешлери Аккай улугга кезилуу керем жарык тобегендиле.

ТАЛПАСХАНЛАНЫ Аминат. Суратны А. ЕЛКАНОВ алганды.

РЕЙТИНГ

Европада къолайлы банклары арасында Сбербанк да барды

Еuroпoлeу журнал бардыргъан соруулары эсептерине кeрe, ара эмда мончыгыш Европада ишлеген банклары арасында Сбербанк эм кюнлю финанс учрежденияны санына киреди. Ол тeрeт номинацияда хорлаганды, деп билдиргендиле банкны Къабарты-Малкъарда белломюно пресс-службасындан.

Россия Федерацияда жеринде теппиримеген молкно сагъу-алыу сферда урунганла Сбербанк мында бийик технологиялы, кыоркыуусузлу, хар кимге да ачык болган рынокку кыууаруу аслам кыошумчулык этгенин белгилейдиле. Ипотека кредитлени беруу жаны бла банк арт жылда бек улуу иш

бардырганды. Аны хайрындан ачка жеңил халда берилди. Кыошак кыранчла да азайгандыла. Ол а хайрандыруучулага жангы жумушла берип башларга, программаланы да игиленидирге онг бергенди. Алай бла Сбербанк быйыл неллай бир кредитте бергени ол ишчи кыйматлыгынын шарт кыорктеди; ал сегиз айны ичинде хайрыланчула кeн кыломлай 571 миллиарду сом алгандыла. Ол а былтырдан эс 38 процентте аслам болады.

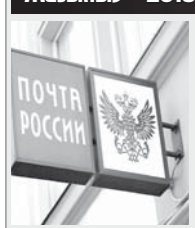
Банка айтханларына кeрe, быллай кредитлени алганын бундан бири «Домклик» программаны жаратхандыла. Жеринде теппиримеген мол-

кно электрон регистрациясына а жeз мингден артык адам этгенди. Бу программа онлайн халда ишлейди, заявка да алай бериледи.

Аны хайры бла банка бара турмай, ипотека кредитни алырга, ююно неда фатарны да алай сайларга болады. Сбербанк бла Россрестр бирге кыууарган «Электрон регистрация» деген сервис а фатар сагъу-алырга сюйегенле ююно кыуурулушун бардырган компания бла кeлтишимни онлайн халда этерге онг береди. Саулай алып айтханды, бизни кыралда 2,6 миллион койор ипотека кредитлери Сбербанкда алгандыла.

Бизни корр.

Жазылыу – 2018

МЫНДАН АРЫ ДА СЕЗ НЕГЕРИГИЗ БОЛГАНЛАЙ ТУРСУН!

Хурметли окуучуларыбыз!
«Заман» газетге 2018 жылы биринчи жарымына жазылуу андан ары бардырылады.

Эндиден сора да сиз ана тилибизде чыкыгъан газетни алырсыз, окуурсуз, ол хар биригизни да эсли кенешчигиз, керти хапарчыгыз, огурулу сeз негeригиз болуп турур деп бек ышанабыз.

Жазылуно жагыасы алты айга алгынлай кыалганды - 815 сом 10 кeлeк.

Бизни индексбиз - 51532

Дата

Бу школну бошаганла - жамауатыбызны ёхтемлиги

Тарыхда айтылганга кёре, Янкойну школну мурдору 1922 жылда салынганда. Анда башланган билим бере эдиле. Быйыл алып кыраганда, ол бизни тийюнде Бек эрте ашылганда бирди. Быйыл анга 95 жыл толады.

саялгандыла. Тийшили билим алып, ала уруну жолларын мында башлагандыла. Аталры республикалы даражада не заманда да улуу журмет белгилерин алып тасталганы. Саламат бля Зариф, Кудайлы паны Афуажан бля Сафият,

Кючюк улудан сора Янкой эли школуна Кылабекланы Сагийт, Теммоланы Зоя, Хаджиланы Хасан, Габоланы Мухарбий тамагаль элиг тургандыла. Биюнюнде 44 адамдан кыралган коллектив Кырайтганы Ашхатлы башчылыгында ишледиле.

Школну 60-чы жыллада коллективи.

атларын сагынып кетген усталаны эм дагында башхаланы кыюларында окуп бошаганна ахшы жетишмиле болдургандыла жашау жолларында.

Ахёбекланы Анатолийни, Мызыланы Къаншаубийни, Бечелланы Илиясны, Беппайланы Мугалифни, Гелюкланы Абдуллахны, Кудайланы

Олтурган Гелюстанланы Шамалини кызы Шихидат орусла устал бля.

кетгендиле, экинчилери дуняларын алышдырыгандыла. Алауны ооруларна келип ишлегенде да мектепни даражасын тоюурмалы, ол алгына ашхаланы санында болуруна урунадыла.

ТАПАСХАНЛАНЫ Аминат.

Школну 90-чы жыллада коллективи.

Ма бу сиз суратда кёрген тишюруладан бир (олтурган) бу элини кыраган Гелюстанланы Шамалини кызы Шихидатды. Бирси уа школгъа жиберилген биринчи орусла усталды. Жарысууга, биюнюнде аны эли, тукуму да белгисиздиле. Бу суратта ол Шихидатны миллет кийимлерин кийип тошгенди.

Жангы школну тарыхы уа халкъ кёчюнюнюнде кыйаткандан сора башлангандыла деп айтырга болуукду. Адамла кеткенде алыкъа мында окургъа онг жокъ эди. Аны себепли янкой-улауа эртенликте эрте туруп школгъа Шалушка эрге жюрюрге тошгенди. Болсада 1957 жылы ахырына жангы мектепни эшиклери ачылды.

Миллетибизни атын айдырган кёпте бу школну бошагъанлары бля эстемленирге болуукду. Маданияты, илмулу, политикамы, юриспруденциямы, журналистикамы болады, алауны хар биринде да мен

Кудайланы Афуажан, Гелюстанланы Зариф эм Гемуляны Феня. Шамалини, Кудайланы Мустанфрин, Газаланы Даулетни бля Саувербийни, Гергаланы Лилияны, Гемуляны Сафият

РЕДАКЦИЯГА ПИСЬМО

Къачан да атыгъызыны игилик бля эсгерип турлукукбуз

Алгъын бурунгу уланы «Урулгъуна кёре тирлиги» деген айтымы эшитсем, ол жаланди иши бля байламлы суунууч эдим. Алай алауны магъаналыкълыкъ оны кюсюнде сагъышха киргендиле, быйыл эселени адамланы араларында болумгъа да айтылганын аныгалаганма.

Бизни, школну кыркъ беш жыл мындан алгъа бошагъанланы, алауны юслеринде улуу журмет бля кёп сагытны ичинде айтып турургъа кыюлу буздан келликди. Ала бизни окуугъа алландыргандыла. Асламызды бийик билим алгъанбыз, бирер жерде ишлейбиз. Алхакъ не оийахат эселерин а биюндан унутмагъанбыз. Тутхан ишидебиз жетишмиле эди, ол алауны хайрынданды. Аны ючюн алгъа узакъ ёмур, оспас да тежеибиз.

Биз школда окуптан заманыбызда анга хар кимден да кёп голле берилуучу эди. Аны бетинден ишаруу бир заманда да кетип керегендиле. Ол бизге ауазын кёрурлөп да бир кере окууну эшитмегендиле. Дериси уа къалай сейрилик аныглата эди ол. Аны бля бирге жюрюгини жылыуун, ариулуугун, теренлигин, жашауун насыбын да бере эди. Таубигъатыны, жаныуарланы сюереге, ариулуукну кёре билрге да ол юйретгенди.

Осал урулкъ сепсенг, тирлиги да анга кёре болуукду. Сёзюсю, ала жашауунда, ачы кёгетле кибик, бетинги жарыкъ этемликлерине ишек жокду. Алай адам кеси ачыкъ жүрекли, не кезиуде да болушуклы этереге келрге ашыкъгъан, журметли болса уа, ол заманда ёз сабанында ёсдюрюлген тирликден журмет, сый, намыс, оспас да табын жашар.

Усталы усталыгъы – жер окууну кёп бурунгу улудан бирди. Аны иши хар адамны къадарында улуу жерни алады. Олду ариулуукгъа, игиликке юйретген. Бу шартла уа тёлөндн тёлөгө ётоп барыдыла.

Аны бля бирге башханы къайгысына къайгырыргъа, бир бирибизге болушуклыгъа келрге да. Ол хар бирибизге да жашауубузда жолубузну табаргъа болушуканды. Биз кёп эдик, хар бирге да энци, бир бирге ушамай, ол а хар бирибизни да аныгалай, хар бирибизге да жол таба билгенди.

Профессионал Окутханларына, ёз аналарыча, къайгыра

ге ги юйренирикдиле, арда окуугъа да къыйналай кирликдиле деген акъылда. Болсада гитчеле кюндюз анда тургъанлыккъа, ингирде юйре келгендиле.

Дерслеге билмей тургъанлыккъа келуучу эди. Кыаты суратганды бизден. Алай эсе да, ишни жашырынлыкларына да юйретгенди. «Сабийлени кесинге тынгылат билмесенг», ала сени бир заманда да аныгларлык туйюлюнде. Эм алгъа ол жоруккъа эсе бур – деп юйретгенди. Андан бери да унутмайла аны айтханларны, дейди ол ушагызыны андан ары бардыра.

Къайсы бирибизни да школда окутхан педагогларыбыздан энци кергенлерибиз бардыла. Мени биюнюнго жигитим да биринчи усталы Мария Магомедовнаны (тукумун эсгералмагъанды) бир заманда да унутмайды. Уzun эшмели ариу къызгъа ушаргъа, аныча, сабийлени окуттургъа гитчелинде да талпынгъаны айтады.

Ила бля кёп тоюширге, ушакъ этереге да тошеди. Алауны араларында айырмалы курсуларгъа катышхана, грантла кытхана да бардыла. Алайлауа журметибиз уллулу. Биз не десек да, халкъны элине чыгып, кесини билимин ачыкълагъан тынч ш туйюлюди.

Ол мурауын толтура, сегизинчи классны таусануандинди ол бизге! Хар бирибизни да жашауубузгъа кирип, сюрегинден юлюш этгенди. Суйеген устазыбызгъа биюнюнго байрамда жорек ырызлыгъыбызны билдиребиз.

Халимат Юсюповнаны да КъМР-ни Билим беруу, илму эм жаш тёлёню ишлери жаны бля министрствосунда, Терк районну окутуу управленисыннан да бардыла дипломларны. Алай а ол кесине махтау излегенден туйюлюди. Емюрню жарымы чаклы заманын ичинде хар ючюнлюк ишин айыпсыз толтура келеди. Аны алайгынына уа энци келерин да апылауына болгъан окуучулары биюнюнгоде туудуклары ол окуяста сюйегенде толусунай шагытлыкъ этеди.

Шамма Хахимовна, узакъ ёмюрлю, сауилуку болуп кёп жыллы жаша, бизни ниет анабыз. Жашауубузну ахыр кононе деп да сизни атыгъызын улуу журмет бля эсгерге турлукукбуз. Аныча адамла жашауунда тоюбесле, къалай кычууучу.

Алай а бля бир арыкларларына тоюшюн жашагъандыла. Алыкъа жангы школ битгинни, усталза эки сменде урунгандыла. Терб сыйб (оч жазыла къыз) ёсдюртен ана уа баш иеси ёсдюрлени боуп келгенден сора, къызгъанын анга кююп, ишине алай барганды.

Мен да усталыккыны саялганма. Педагог болуу, сёзюсю, ол сайлыды эмда жууалды. Ол жашауунгу окутхан, юйретген сабийлерине берюди. Сабийлени ишарууларыды, жарыкълыкларыды, аны кюйд да, алауны хыпарлыкларыды, тынгылауларыды. Алауны башларыны эшиге ийилуери да усталгъа кёп элти кюсюнде айтады. Анга кёрелердагог жумушакъ, къыта да, тёлёмлю, бирде уа кеси айтканын этдиррге да болды.

Мени жашауунда ахшы усталарым бля насыбын тошудым. Биринчи устазым Къарчаланы Шама Хахимовна эди. Мен аны тоубеген конюбюзден башлан, анданмен кем сюйегенме. Анычаула кёп туйюлюнде. Бизге устаз болуп келгендиле ол жаш къызчыкъ эди. Аны битюу классыбыз да сюйегенди, ол кеси элибиз болгъаны себепли, хана къылайм, битюу ата-аналарыбыз да аны таныгъандыла, сюйегендиле, журмет этгендиле.

Аны письмосуну туйюнде кыркъ беш жыл мындан алгъа школну бошп чыкъгъанла: Аккылыны Барина, Балаланы Сакинат, Бегийланы Фазика, Габоланы Зоя, Жангарзаланы Аминат, Къазийланы Зухура, Елмезланы Аминат, Аюланы Назифа, Холмакханлы Римма, дагыда кёп башха окуучулары кой салгъандыла.

Соруу

Сиз мектеп усталларыгъызыны эсигизге тошюремисиз?

Къайсы бирибизни да школ, окутхан усталларыбыз бля байламлы эсгерилерибиз бардыла. Алауны юслеринден билрге сюйоп, педагоглары байрамларыны аллында бир къауум адамгъа бу соруну бергенбиз.

ГУЗЕЛЛАНЫ Жамал, филология илмуланы доктору, профессор:

«Тёбен Жамталгъа Отыраы Жамтадан 6-7 километр узаклыккъа онеки окуучу болуп жюрюгенбиз школгъа. Усталларыбыз алай игиле эдиле, жолда кыйналгъаныбызгъа жарыш, районгоа барып, интернат окууна ачдырхандыла ол заманда. Кеслери къабартылгъа болгъанлыккъа, малкъар тили да билгендиле, бек къайгыргандыла билимди болурубузгъа.

Амирхан Алимурзовн Сокурлов деп бар эди, мен аныча сабыр адамгъа ёмюрюмде жолуккъан болмам. Экиле алай, къылыксызлыкъ этгенгеде да тёлёмлю эди. Сабийни дерсендн кёлюн къачырмай, ариу шлесип, ма алай юйретгенди.

ШАУАЛАНЫ Жаухарат, пенсиячы:

«Хар заманда да тошюреме эсиме. Школгъа Къазакстанда Каракунуда баргъанма. Биринчи устазым Галина Ефимовнады, жарышха, тукумун унутхана, боланда аны харфланы дажургъа, окургъа юйретгенни а – угъай. Жазгъа Надежда Семёновна Курочкина эсимден бир заманда да кетмейди. Ол заманы педагоглары къалай эсе да башхаракъ эдиле, огъесе кесибиз сабийдени кёрюне болур эди алай.

Орус литуратурадан окутуучу тишюруучкуну да аты-тукуму къалмагъанды эсимде. Ол кеси да Нальчикден эди. Суворов аты ордама жашагъанын айтып турганды. Окууну бошагъаннан сора навравление бля жибергендиле аны ары. Ариу адам эди да, биз, сабийле, переманалады аны къучакласакъ, кесибизге бир улуу ахшылыкъ келген сунганбыз.

ГЕККИЛАНЫ Жаннет, анестезиолог-реаниматолог:

«Кесим школну Къазакстанда бошагъанма да, ол жыллары анда узакъда къалгъандыла. Швндюча, окуу дерсликледен тышхана да литература топа-топу болмагъанлыккъа, усталларыбыз бизге Советлени кезиюну тынгылы билимин бералгъандыла.

Асламысында уа сабийлени педагоглары тошюреме эсиме. Сёз ючюн, КъМР-ну хунерлилеринде окуптан олуу Вера Петросьяны. Ол къалай бир къыйын салгъанды алауны окуучулары. Аны бля бирге уа атысын Гурген Пагоосовичи да эсгеруучиме. Университетде бизге илму конумизден дерсле берюучу эди. Чынтты усталза эдиле ала, ол дуниялары жарыкъ болуун.

ЧЕЧЕНЛАНЫ Асият, Эпбрус посёлканы Къулийланы Къайсын атлы Маданият юйюню кобузчу:

«Айхад да! Биринчи устазым Ахметланы Фэрдинаны, малкъар тилден бля адабиятдан окутхан Отрапаны Чиммаканы, сурат ишлерге юйретген Атыурзаланы Аминни уа биюнюн усталза эсимде. Алауны бир заманда да ханы шлесип эшитмегенме. Жаланда сёлери, билимлери бля угъай, кеслерины ариу къылыклары бля да юйретгендиле, бизге голгу да болгъандыла.

ЖАБОЛАНЫ Елизавета, Жангы Малкъарны школуну директору:

«Мени ушакъ нёгерим бля тёлёмени юйретгенди харф тынгола. Аны педагог стажы энци 50 жылгъа жуууклашанды. Биюнюнгоде ол кесини обнричине выгускуи билими жолуна тоюндюредди. Окуттууда болгъан торленуелден бир жанында къылам, заман бля бирге бара. «Школа России» деген программагъа кёре ишлейди. Ол а элден ёсгендиле, алауны жаш салларны да эсге алып, биюнюн тал келишиди. Сыннамлы устаз ФГОС-лагъа тийишликде уа быйыл экинчи классны окутады.

Ила бля кёп тоюширге, ушакъ этереге да тошеди. Алауны араларында айырмалы курсуларгъа катышхана, грантла кытхана да бардыла. Алайлауа журметибиз уллулу. Биз не десек да, халкъны элине чыгып, кесини билимин ачыкълагъан тынч ш туйюлюди.

Халимат Юсюповнаны да КъМР-ни Билим беруу, илму эм жаш тёлёню ишлери жаны бля министрствосунда, Терк районну окутуу управленисыннан да бардыла дипломларны. Алай а ол кесине махтау излегенден туйюлюди. Емюрню жарымы чаклы заманын ичинде хар ючюнлюк ишин айыпсыз толтура келеди. Аны алайгынына уа энци келерин да апылауына болгъан окуучулары биюнюнгоде туудуклары ол окуяста сюйегенде толусунай шагытлыкъ этеди.

МОСКЛАНЫ Зухура.

«Хъай Барысына да. Башланган класслада юйретгенни ботюнда, Тамагаракъ болгъанбызда Ирина Шилова башчылыкъ этген эди бизге. Анга биюнюнгоде да телефон бля шлесип, саулуугун сорганлай, байрамла бля алгышылгъанлай турама. Аны тилибизни жарыш юйретген Чыпыкъланы Мадинаны бусагъатда аныгъалай. Сау болсун алай къайгыргъанна.

АКЪСЫЗЛАНЫ Лейла, юч сабийни анысы:

«Тошюрмей а! Сау болсунла Тырныауулю ючюнче номерли школунда бизге билим бергенле. Математикадан дерсле бардыр сауланлы – Эмилден, Дмитрийна Дурванлы. Жупуланы Асият Магомедовнаны – бир да унутмайла. Ала сабийле, тоз ёз балаларына чакъ эдиле. Биюнюнгоде мектепге башчылыкъ этген Хухуданы Любовь Шариповна – тархатланды, Сотталаны Шарайгъа Кысмаюв а акер жазырылгъанд окутхандыла. Евгения Ивановна Егорова – биологиядан. Барысына да адамлыклары, тутхан ишлерине кёллери бля берилгенлери кетиме эдимден.

Къайсы устаз да журметте тийишлиди. Биз аны магъананы сабийлигимизде артыкъ аныгъалаймды. Абданчыракъ болсанг, башха торлю сёзесе хар нени да.

ТРАМЛАНЫ Зухура хазырлагъанды.

Документле

Къабарты-Малкъарны жамауатына онкология аурууладан болушлукъ тапдырыуны игилендируу мадарларыны юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини
БЕГИМИ

«Правительствоу сагыты» чеклеринде КъМР-ни саулыкъ сакълау министрини къуллугун толтургъан Асанланы Алимни жамауатга онкология жаны бла болушлукъны игилендируу мадарларыны юсюнден билдирюуне тынгылагъандан сора Къабарты-Малкъарны Правительствоуу бзатпаны белгилейди.

Бионоглоке адамланы жашауларыны озюлоюнуоу салтауларыны арасында Россия Федерацияда онкология ауруула жалдан жорек-къан тамырлыгъа эздурдыла. Тюркюк онкология патологияларда 3,5 млн. россияли къыйналады. Аурулары аны белги болгъанланы саны уа жыл сайын 500 миңден атайды.

Былыр КъМР-де онкология патологиялары бла диспансер эсепте 2 398 адам алыннганды. 2016 жылда уа – 2278 (есюу – 5 процент). Энди башлангъан эсептеуе къебулен ачыкълау а былыр 55,1 процент жеткенди. Биринчи ауруп тибереген кезюуде бамлануулары саны бсе баргъаны тапдырылгъан медицина болушлукъны качествоуну игиленнгенини эм диагностиканы, диспансеризацияны чеклеринде, саулыкъ сакълау организацинлада онкология са кыялы бла барилгъан аны белги байламдыла. Ол а, диагнозну онкология патологияны башлангъан чакларында тохташдырыгъа оь бергенден сора да, сагынылгъан ауруу чыгыш кыялыр деген къоркъулары болгъанланы да билгире болушда. Аллай пациентлеге аны тинтуилени этереге буруулдады (цитология, гистология, эндоскопия, радионуклеологияны эм башлана), аланы бири бирини ызындан къайсынына барлыгы да къаты белгилгенди.

2017 жылы биринчи жарымда элокачествоу къебулерни болгъанланы саны 7,5 процентге азагъанды. Ол кезюуде сагынылгъан ауруудан ауушханланы саны да, былырны бу заманы бла тенгеширденде, 2,4 процентге азды (133,5). Былылны биринчи алты айны ичинде элокачествоу къебуленни анализни биринчи жерде териде рак (15,7 процент), экинчиде – ешюнде рак (14,3 процент), ючюнде уа ешюне рак (10,4 процент) болгъанлары ачыкъланганды. 2016 жылда уа бу керюуде 15,3 процент (териде), 13 процент (ешюнде) эм 11,1 процент (ешюнде) азды.

Былыр белгиленген пациентлени арасында 55,1 процентини аурулары I-II кезюуде болгъаны ачыкъланганды (2015 жылда – 50,3 процент), 24,1 процентде – III кезюу (2015 жылда – 26,5 процент), 18,3 процентде уа процессни IV кезюу жаклыгъа бамланганды (2015 жылда – 18,9 процент). Аны бла бирге уа ауругъанлары

халкъына онкология ауруула жаны бла болушлукъ этереге буруулду. проектин бюджетте 3,5 млрд. сом эди, сагынылгъан программаны ишлемени бла байламлы тохташдырылганды. Къурулушкъ саудай да 370 млн. сом къыратылганды, аладан 260 млн. сом РФ-ни бюджетинденди. 110 млн. сомну уа КъМР-ни бюджетге белгенди.

Огарыда белгиленнгениге тийишлиликде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини тохташдырады:

- 1) КъМР-ни саулыкъ сакълау министрине къуллугун толтургъан Асанланы Алимни жамауатга онкология жаны бла болушлукъ этюнуоу юсюнден билдирюун эсге алырга.
- 2) Рекомендацияла этереге:
 - 1) Къабарты-Малкъарны Правительствоуу а) КъМР-ни жамауатына онкология аурууладан болушлукъ тапдырыгъа белгиленген энчиленген медицина учрежденияны къурулушун не къадар къыска заманы ичинде бошарна эмда аны тийишли оборудование бла жалчытыра мадарны излерге;
 - б) Къабарты-Малкъарны Саулыкъ сакълау министрине «Онкология» кыярал бюджет саулыкъ сакълау учрежденияны ырысы-техника муруун коюлчандырыу ишлени тирлендирирге;
 - в) КъМР-ни «Онкология диспансер» кыярал бюджет саулыкъ сакълау учрежденияны квалификацияны ошечилисте бла жалчытыруу мадарлары этереге;
 - г) халкъга онкология аурууладан болушлукъ тапдырыгъа медицина учрежденияла урунганланы профессионал хазырлыкларыны даражаларын есдюрюу жаны бла ишни къуаргъа;
 - д) онкология ауруулары жайлыларына, профилактикаларыны, биринчи белгилерини эмда ала ачыкъланганды не этереге тийишлилини юсюнден инсанга эми информацияны жетдириу амалланы жарашдырыгъа;
 - е) онкология ауруулары, ол санда энчи скринингиле программаланы (маммография, колоноскопия) да къошуп, профилактикалары бла байламлы жумушланы ботон тиррек бардырыгъа.
3. Бу Постановленияны толтурууну Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Социальный политика, урууну эм саулыкъ сакълау жаны бла комитетини бююнуна салырга.

КъМР-ни Парламентини Преседатели
Налчык шахар, 2017 жылда 22 сентябрьде, №746 –П-П. Т.ЕГОРОВА

Архив документлени жашырынлыкларыны ачыкъ этюу эм аланы жашырынлыкъ-да тутаргъа тийишли заманы болжалын кебетюу жаны бла ведомствла аралы республикалы эксперт комиссияны къаууауна тюрленюуле киийриую юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоусуну
БЕГИМИ

2017 жылда 28 сентябрьде болжалын кебетюу жаны бла ведомствла аралы республикалы эксперт комиссияны къаууауна былай тюрленюуле киийриге.

№174-ПП Налчык шахар энци Администрациясыны энци программала жаны бла управлениасыны таматасыны орунбасары (Ведомствла аралы республикалы эксперт комиссияны преседателини орунбасары)
Иноземцева О.Л. – Къабарты-Малкъар Республикада Ич Къабарты-Малкъар Республиканы Преседателини МУСУКЛАНЫ А.

ишле министрствону ишни къуруу эм низам жаны бла бeлoмнo референти (келишимге кeрe)
б) Ведомствла аралы республикалы эксперт комиссияны къаууауну санында С.А. Гонтарны, Н.Т. Дружинини чыгарырга

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоусуну бeгимлерини киийрилген тюрленюуле

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоусуну 2015 жылда 16 июнда №121-ПП бeгими бла къабыл кeрoлeгeн Къабарты-Малкъар Республикада сабий туризмини айнытуу жаны бла советни къаууаунда:

1) советни къаууауну бу адамланы киийриге.

Шөгeнцукoв М.Л. – Къабарты-Малкъар Республиканы курортла эм туризм министрини (советни преседателини орунбасары)

Афашкoваланы Р.Д. – Элбур муниципал районну жер-жерли администрациясыны таматасыны биринчи орунбасары

Бeнeшкoв О.В. – Къабарты-Малкъар Республиканы экономика айнытуу министрини орунбасары – Къабарты-Малкъар Республиканы Экономика айнытууну министрствосууну Гиче эм орта преддиринимательствону айнытуу бла конкурентлик департаментини таматасы

Бeшкoв А.М. – Къабарты-Малкъар Республиканы Транспорт эм связь жаны бла кыярал комитетини преседателини орунбасары

Фeккинаны С.З. – Къабарты-Малкъар Республикалы бeгими берюу, илму эм жаш тeлoну ишлери жаны бла министрини орунбасары (советни жууалпы секретары)

Гeргoкoваланы Д.Б. – Къабарты-Малкъар Республиканы Граждан обществоусуну институтлары бла байланыш къуруу эмда миллетлени ишлери

Таматасыны орунбасары

Пaшaлыны А.В. – Черек муниципал районну жер-жерли администрациясыны таматасыны биринчи орунбасары (келишимге кeрe)

Дoкшoв И.И. – Зoльск муниципал районну жер-жерли администрациясыны таматасыны орунбасары (келишимге кeрe)

Зoлтарoв И.С. – «Х.М. Бeрбeкoв аты Къабарты-Малкъар кыярал университет» бeгими берюу бюджет бeгими берюу федерал кыярал учрежденияны Усталыкыны Бeрзюору эмда профессионал перелодговка жаны бла институту педагогика бла андрагогика кафедрасыны таматасы

Кaкeвaев Л.Э. – Къабарты-Малкъар Республикада Хайырлануучулары эркинликтеги къурулушкъ эмда адамлыкъ жашууну игилендириуге назор этюу жаны бла федерал службаны управлениасыны санитар надзорлик бeгимюноу таматасы (келишимге кeрe)

Кaльмoкoвa К.А. – «Сабийлени бла жаш тeлoну чыгарыгъа» бeгими берюу бюджет бeгими берюу кыярал казна учрежденияны таматасы

Къарчaланы А.Х. – Къабарты-Малкъар Республиканы культурануу министрини орунбасары

Рoманoв Е.В. – Къабарты-Малкъар Республиканы урууну, спорт эмда физкультура министрствосуну къуруулау министрини

ишле министрствону ишни къуруу эм низам жаны бла бeлoмнo референти (келишимге кeрe)

б) Ведомствла аралы республикалы эксперт комиссияны къаууауну санында С.А. Гонтарны, Н.Т. Дружинини чыгарырга

1) Къабарты-Малкъар Республиканы курортла эм туризм министрини (комиссияны преседателини орунбасары)

2) А.Х. Аналаны къуллугуну атын былай жазаргъа: «Къабарты-Малкъар Республиканы спорт министрини орунбасары»;

3) В.В. Борисовну къуллугуну атын былай жазаргъа: «Къабарты-Малкъар Республиканы туризм министрствосуну баш управлениасыны таматасыны къуллугуну болжалы халда толтургъан» (келишимге кeрe).

4) С.А. Харенкуну къуллугуну атын былай жазаргъа: «Къабарты-Малкъар Республиканы Курортла бла туризм министрствосунда Жамауат советини кeлeшeмe»;

5) Х.В. Абазовну, С.Р. Ахмедовну, А.Ю. Ашютювну, И.Ю. Луговну, М.Б. Индрокoвны, А.В. Кириини, М.А. Кишeвни, И.М. Сoнoвaны, Т.Т. Шаваевни, С.И. Шaгини советни къаууаунда чыгарырга

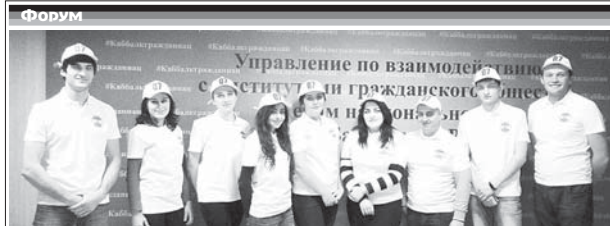
2. Къабарты-Малкъар Республиканы Преседателини орунбасары, 2015 жылда 10 июнда №119-ПП бeгими бла къабыл кeрoлeгeн

ПАРТИЯ ЖАШАУ
Ата-аналагъа тынгылагъандыла, консультацияла бергендиле

Единая Россия» партияны Къабарты-Малкъарда бeлoмнo-де «Сабий садла – балалагъа» партияны проектини чеклеринде «Ата-аналаны жарысуларына къыраууну битероусой кюнобардырыгъанды. Аны мураты шолгъа териде бeгими берюуде къаллай проблемала болгъанларын ачыкълау эм партияны бла депутатланы себепликери бла аланы кетериу эди.

Кульчаланы Зульфия

Къазаннга бизни жерлешлерибиз
эки проект элтедиле

Татарстан Республикада бу кюнде «Золото торков» деген ат бла экинчи Битероусой жаш тeлo бил-бeгими форум бардырылгъыды. Аны РФ-ни 15 субъектинден халкълары аялы бeгимликаны юсю бла проекте жарашдырыгъан студент биргилерини кeлeчeкeри къатышырдыла. Бирини республикадан да ар 10 адамдан къурулган делегация атланганды. Аланы санында КъМКЪУ-да бла СКГИИ-де окугъан жашла бла къатыла бардыла.

Форумга кeлгeнлени тынгыла окъутуу программа сакълайды. Ала тюрк тили миллетлени культулары, адет-тeрeлeри, тарыхлары бла да шагъырейликериде. Мында презентацияла, мастер-классла, этноковесте, интерактивни дерсте, чыгармачылыкъ сессияла, сейир адмала бла тобушюуле, тепсеуле, макъымла да болушдула.

Татарстан бизни жаш адамла эки проект элтедиле – «Тюрк тили халкъланы бeгими жырлары фестивалы» эм «Малкъарлыны бла къырачалыны къыялдан усталыкларыны кюйреген «Алтын кюп» бeгими берюу чыгармачылыкъ».

БАШЛАМЧЫЛЫКЪ
Кавказ халкъланы маданият араларын къуаргъа умутлуду

Кeп болмай Къабарты-Малкъар кыярал университетини химия эм биология, архитектура, къурулуш эм дизайн институтларыны студентлери Россияни КъМР-де Архитекторларыны союзуун «Гамма» илму-информ арасыны таматасы Альберт Ноткин бла тобушюуле. Ол ландшафт архитектура проектери бла белгиледи. Ишине экологиягъа, формагъа, материалгъа, тюрюннеге, табыгъат тийреге, адамгъа да проектини тап кeлeшeнeне бла къалгъанна аслам эс бурды.

Альберт Ноткин

«МРИМ» кeрчeмoдe Къабарты-Малкъарны стeндинде да кeрoтгeн эдиле. Илми, жарысула, бююн ол жалаңда къагытда сакъланды.

Курднланы Сулейман

СУРАТ ХАПАРЛАЙДЫ

Ахшылык унутулмайды

Бу сиз көргөн суратдагы-
ла, ол а озган ёмюрно
70-чи жылларында алын-
ганды. Бабуент эли Бат-
чаланы Роза атлы шолу-
ну (мектепге ол даража
ардаракда берилген
эди) устазларыдыла. Бю-
гюнлюкде аладан, жар-
сыуга, жалаанда экиси
сау-эсендиле.

Ортада тизгинде сюел-
генледен сол жаңындан
экинчи **Шабаткуланы**
Нальдожо. Ол орус тил-
ден бла литературадан
окутханды. Талай жыл-
ны ичинде директор да
болуп турганды. РФ-ни
халкыга билим беру-
юю отличигиди. Профес-
сионал байрамы бла
бирге уа тугуан кюнун да
белгилейди. Бюгюнлюкде
солугады.

Биринчи тизгинде олтур-
ганладан онг жаңындан
экинчи уа **Башыйланы**
Аминатды. Немис тили
кеси алына юйренип,
бийик билим да алып,
аслам тёлуюнга туюнон-
дургенди. Бусагытта ол
да пенсиядады.
Бирислени атларын ба-
рысын да санамасак да,
аланы араларында **Кса-**

**наланы Ибрагим Хару-
нович** (биринчи тизгинде
олтурганланы ортасында),
**Безюланы Магомед Шоха-
евич** (экинчи тизгинде ор-
тада суюелди) да бардыла.
Экиси да уруну ветеран-
лары эдиле. Кызыгы Жул-
дуну орденине тийишли да
болгандыла. Башка-башка

көзүлөдө мектепге башчы-
лыкка да этгендиле.
Кертиди, заман бир ин-
санны да аймайды. Ала
жаланда элде угъай, Че-
рек районда, республи-
када да танылуу, билим
берууге кыйын салган
адамдыла. Биз, аланы
кёлларында окугъан-

ла, барысын да эсибиде
тутабыз. Нальдожо Али-
хажиеваны бла Аминат
Доммаевнаны байрамла-
ры бла таза жюректен ал-
гышлай, ёмюр, саулук,
насып тежейбиз. Дунья-
ларын алышханлагъа уа
жаанот тийебиз.
МОКЪАЛАНЫ Зукура.

ТАЛПЫНУ

Ишчи китапчыгында - 61 ыразылык

Тырнауузуну ючюнчю
номерли школунда Жюла-
ланы Жаннет орус тилден
бла литературадан оку-
туп келгени отуз жыл
толганды. Аны юсонден
айта, мектепни директору
Хутуйланы Любюв Шар-
пиевна адамны жашауунда
кю болумну юсонден
эстертгенди: кимни юй-
орюнде тургъа; кимни
кылуунда окугъга; ким
бла юйор кырууга.

Алайды да, Жаннет
Шамшудиновна билим
берген сабийлени на-
сыплары тутханды. Аны
дерслери сейридде эм
терендиле, ол жашланы,
кызыланы хар бирине да
эంచి кыйгырады. Ка-
бинети уа а кылай ариуду,
тазады! Ол а асламысын-

да аны баш иеси Хапала-
ны Ануарны кыйыныды.
Устазны ишчи китапчыгы-
ны «Сведения о поощре-
ниях» деген бёлюмонде
грамотала, премияла бла
саугъаланганыны, ыра-
зылык билдиргенлерни
юслеринден жазылула 61
кере этилгендиле.

- Бир-бирде кырайма
да анга, ол арыган сө-
зимни биле да болмаз
деп сагыш этме. Баям,
ишин сюйгени ючюн болуп
алай, - дейди дагында
мектепни таматазы.
- Кыайсы усталыкны
сайларыгъымы алгъадан
да билгенме, - дейди пе-
дагог кеси уа. - Орус тили
бла литератураны уста-
зы боллугъума ишкيلي
да жокъ эди. Хар эртен

сайын школгъа бара, на-
сыпны, кыуанчыны да жолу
бла ётеме. Нөк дегенде
аллык тобоген абдан-
ла, сабийле да мени бла
жарык салмашадыла,
жылы шырадыла.
Усталыгын аламатды,
алай эсе да, кыйынды.

Устаз дипломунг болгъан
- ол азды. Андан сора да,
искустволаны эм улусу-
на иелик этерге керексе.
Ол а сабийлеге суйме-
кликди. Ангылайма, сай-
лагъан ишиме кесими са-
улай берирге тийишлиме,
алайсыз башлар кериги да
жокъ эди.

Школунаны тил билим-
ге юйретенден сора да,
педагог окуучула аны
дерслеринден бир кесек
халаларык, ачык ниет-
терди, иргек болуп чыг-
арларын излейди. Аны
кылуунда билим алгъанла,
жашауда жерлерин да
тапханчаларына, юлгюлоле
да болгъанларына уа зам-
ман кеси шашгатыды.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.

САЙЛАУ

Тириди, шёндюгю излемлеге келишеди

Насыгха, арт заманда жаш устаз-
ланы санына кышула барады.
Бюгюнлюкде аланы асламысы дерс
бериде компьютерлени (интернетни)
кайырандыла. Ол себеден берген
материаллары жаны стандартлагъа
келишедиле эмда байдыла.

Дадуюланы Ибакъны кызы Аида
да аладан бирди. Ол Нальчкени
1-чи номерли интернет-школунда са-
улукларындан кыйналгъан сабий-
лени инглиз эмда немис тилден
окутады. Ол урунганлы жалаанда
алты жыл бола эсе да, ол ишинде
махтаугъа тийишлиди, окуучуланы,
коллегаларыны арасында да намысы
жюрюйю.

- Ариу кылыккы, хурметли адам-
ды. Аны сабийле, устазла да бөк
суюдиле. Школну жамаут жумуш-
ларына да тири кытышады, арым-
талмай юрешгенлей турады, - дейди
аны биргесине ишлеген Шауаланы
Асият.

- Сайлауна сокъуранмайма, нек
десегиз сабийлени бөк суюеме, - дей-
ди Дадуюланы кызылары. Сёзюсю,
Аида керти да келюн берип алай
ишлиди. Заманы, кючюн да аймай-
ды. Аны окуучулары халкыла аралы
эмда битеруссей конкурслада,
олимпиадалада эм эришюлде да
биринчи жерлеге тийишли боладыла.

Ма олду устазгъа эм уллу саугъа!
Быйыл Аиданы, окзаменлени (ОГЭ)
бардырыгъа педагог-организатор
этип, Нальчкени бир неча школунда
чакыргъан эдиле. Чынтты устазны
кыйыны эспенмей кылаймады. Ол
Билим беру, илму эм жаш тёлуюн
ишлери жаны бла министрствосуну,
интернат-школну, көп торло жамаут
организацияланы грамоталарына,
дипломларына эмда ыразылык

кыгъытларына тийишли болганды.
Хау, тынч жолну сайламагъанды.
Аны баш борчу окуучуларына би-
лим берирге, тоз жолгъа салыргъа
кюриширгеди. Аны толтуруу ючюн а,
ол кон сайын аймай кюришеди.
Биз да Аида Ибакъовнагъа саулук,
насып, монглук тежейбиз эмда
ишинден кыуан дейбиз!

БАЙТУГЪАНЛАНЫ Исмайыл.

УЧРЕДИТЕЛЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Ж.Ж.

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орусбасары),
ЖАНГУРАЛАНЫ Наабаб
(баш редактору орусбасары),
ТОКЪЫЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретары),
МОКЪАЛАНЫ Зукура
(бёлюно редактору),
ТНАКАЛАНЫ Фатима
(бёлюно редактору).

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору ариушмай - 42-63-01.
Баш редактору орусбасары -
42-38-21, 40-04-82.
Жууаплы секретары - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корреспонд - 42-63-52.
РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЛЕРИ:
Поштиска эм право - 42-24-02, 42-67-68.
Экономика - 42-66-73.
Кулчура - 42-66-76.
Социал ишсе - 42-75-82, 40-59-18.
Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окуучууна бла байланышка
жюрюктуу эм жазылык - 42-37-94.
Эчи корреспондент - 42-68-72, Тилангилда - 40-28-97.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыгъат жюрготмейли.
Кюл жазмагъа речени элимейли эм ала арткы
кытайырмайдыла.
Газетде басмадангын материалда айтылган оюмла
редакцияны оюму бла келишпесе болукчулу. Алада айтылган
хар зат ючюн
Россей Федерацияны Басманы юскюди законун тийишлиликте
материалды авторлары кесери жуушпайды.
Редакция авторлардан 400 газет тизгинден
(машина бла жазылган 5-6 бет) келино аймайды.
Газет Басманы эм асламы информацияны эркинликери
кюрулуу жаны бла Кыбаргы-Малкъар регион инспекцияда 2016
жылда 19 декабрьда регистрация этгендиле.
Регистрация номер - ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КЪМР-ни Басма эмда асламы
коммуникация жаны бла кылар комитетини
комьютер службабасы хазыр этгенди.
Газет «Тетраграф» ООО-ну
типографиясында басманганды.
Нальчк шахар, Ленин атлы проспект, 33
Газетлени ислерине тапшыруу ючюн
КЪМР-ни почта сувьяны федерациялы
Управениккы жуушды.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10
Газетлени рошнгаха сатыу ючюн
КЪМР-ни «Руссечка» акционер
обществосу жуушпайды.
Телефон: 42-49-34

Номерге графике кере
19 00 сагытта кыл салынады.
20 00 сагытта кыл салынады
ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ
ЧЫГЪАТ БАНДА:
Байсыланы Марзият -
дежурный редактор;
Кетерчиланы Зульфия - жууаплы
секретары орусбасары;
Зезуланы Лида -
(1, 3-чо бетле),
Мокъаланы Зукура -
(2,4-чо бетле) - корреспондент.
Тиражи 2100 экз. Заказ № 1257
Багъасы 10 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ
ИДАТЛАНЫ АДРЕСИ:

360000, Нальчк шахар,
Ленин атлы проспект, 5
электрон почта:
elbor_50@mail.ru

Сахна

Кыулийланы Къайсын
атлы Малкъар кырал
драма театр Хасанигъа
терк-терк келип, сахна
оюнларыны кергюзтеди.
Ала Жангы жылы бай-
рамында, сабийлени жай
солууларыны кезиуонде
да унутмайдыла эллиле-
ни. Озган геуорге кюн а
ала анда Маданит юйде
Маммелены Ибрагимни
пъессасына көре салын-
ган «Шамай кыла» спек-
такльни кергюзгендиле.
Тёрт жюз кырк жери
болган мекамны алын-
да тырнак басар жер
жокъ эди. Анга кыаргъа
эллиле, шолну биринчи-

Уллу-гитче да заууклуук тапхандыла

тёртончю классларыны
окуучулары, устазлары
да келгендиле. Аланы ара-
ларында «Шамай кыла-
ны» эрте, гиттерликеринде
келгенде, буюн анга
биринчи көре кыаргъанла
да бар эдиле.
Кызычыкыла бла жаш-

асыры уллу кычырып «бо-
лушханларына» сахнада
ойнагъан артистле шошай-
ырларын да тилей эдиле.
Акырында уа залда ол-
тургъанла берге туруп, иги
кесекге дери да кыарла
кыгъып тургандыла. Жа-
быу жабилгъандан сора уа

мучу да жаратканма. Ам-
ман да кыаргъан эди гитче
заманында.
Тёртончю классны баш-
ха окуучулары Фрийланы
Асият, Бла Артур, Гузийла-
ны Фатимат, Улбашланы
Сафият да, бир билерини
аууларына чабып, «Шамай
кыла» бөк жаратканы
айтхандыла, артистле
дагыда келип сахна оюну
кергюзторлерин да тиле-
гендиле.

Устаз Гузийланы Сөөт-
лана, Улбашланы Азия,
Жангоразланы Люба да
бу оюнуни гитчеликтеринде
керегерлерин, бусагытта да
суюик кыаргъанларын
айтхандыла. «Шамай кыла»
жазылгъанлы бери көп
заман озгъанлыкыга, ол
магъанысын тас этмегини
чертендиле.

ХОПЛАНЫ Марзият.
СУРАТЛАДА: (башында) «Шамай кыла» сахна
оюндан юзюккө, (тобюнде)
кырауучула.
Сураатланы автор
алгъанды.

Карате

Алты спортчубуз майдалла кыйтхандыла

Тырнауузуну В.А. Губанов атлы
«Геолог» спорт-саулук кючлеу
комплексинде каратеден эр ки-
шилини бла тиширигъаны арала-
рында СКФО-ну биринчилиги бла
чөмпюнат бардырылгандыла.
Алабга Къабарты-Малкъардан,
Къарачай-Черкесден, Север Осетия-
Аланиядан, Чеченден бла
Астрахань областындан спортчула,
кадетле да кытышандыла. Биз
ни республикадан онжети адам
сермешгендиле, аладан алтысы
майдалла кыгъандыла.

Чемпионатда «алтынны» тёрт
тобушюну да хорлам бла бо-
шагъан Элбрус райондан спортчу
Тенгиз Калданы (84к.) алганды.
Биринчиликде «алтынны» Тырна-
ууздан Атмуразаланы Зульфия бла
Төбөн Абхашдан Регина Шомахова
кыгъандыла.

Элбрус районну олимпиада ре-
зультаты спорт школундан Геккыла-
ны Кууан, Тамарлан Мухин бла
Антонина Семёнова комюш
майдалла кылуу болгъандыла. Аланы
тренерле Руслан Нахушев, Евгений

Могилевец, Владимир Шомахов
юйретедиле.
Хорлагъан спортчула барысы да
энди Россейни чемпионатында бла
биринчилигинде сермеширкидиле.
Ала уа ноябрьда бла декабрьда

Тюменде бла Санкт-Петербургда
бардырылыкыдыла.
Анатолий ТЕМИРОВ.
СУРАТДА: хорлагъанланы кы-
ууму.